

Gurevich R. S. Mobile Learning – New Technology Vocational Education XXI Century

The article considered with the modern technology of information professional education - technology mobile learning (M-learning), which is now one of the areas of development of distance education.

Key words: information technology, mobile devices, distance learning, mobile learning, professional education.

Стаття надійшла до редакції 04.09.2012 р.

Прийнято до друку 28.09.2012 р.

УДК 378.147.091.3 : 004.77

М. Ю. Кадемія

**ВИКОРИСТАННЯ ПОРТАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА**

Постановка проблеми. Нині одним із пріоритетних напрямів розвитку ВНЗ є широке впровадження ІКТ в усіх ланках його діяльності на основі створення та використання єдиного інформаційного освітнього середовища, що об'єднує засоби, комунікацію, інформаційне і програмне забезпечення, мережеве середовище, освітні бази даних, електронні бібліотеки, електронні навчальні видання та ін.

Сучасний ВНЗ – це навчально-науковий виробничий комплекс, що надає освітні послуги, здійснює наукові дослідження, забезпечує підвищення кваліфікації фахівців. Використання ІКТ у навчальному процесі дозволяє оперативно надавати інформаційні ресурси, що знаходяться в мережі Інтернет, здійснювати постійний контроль за якістю підготовки, забезпечувати навчальний процес необхідними програмними продуктами та ін.

Портальна технологія є найбільш раціональним засобом розв'язання зазначених задач, що може забезпечити розвиток єдиного інформаційного простору, дозволяє управляти інформаційними потоками ВНЗ.

Освітній портал виступає одним із основних компонентів інформаційного освітнього середовища (ІОС) кафедри, факультету, ВНЗ. Завдячуючи освітньому порталу здійснюється упорядкування навчальної інформації, що сприяє підвищенню якості науково-освітніх ресурсів, упорядковує потоки інформації, сприяє розвитку інформаційно-комунікативної компетентності студентів, їхньої інформаційної культури та ін.

Аналіз попередніх досліджень. Проблеми використання ІКТ у професійній підготовці майбутніх педагогів присвячені дослідження

В. Бикова, Р. Гуревича, М. Жалдака, Н. Морзе, Є. Полат, І. Роберт, І. Трайнева, А. Хуторського та ін. Проведені науковцями дослідження свідчать, що використання ІКТ у навчальному процесі, створення і використання єдиного інформаційного освітнього середовища на базі інформаційно-освітнього порталу сприяє підвищенню якості професійної підготовки майбутніх педагогів, розвитку та становленню їхньої професійної компетентності.

Мета цієї статті полягає в розгляді формування єдиного інформаційного освітнього середовища кафедри у ВНЗ, його використання в процесі підготовки майбутніх педагогів на основі інформаційного порталу та впливу на якість їхньої професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. Нині впровадження ІКТ у навчальний процес педагогічних ВНЗ набуло особливої значущості, про що свідчать останні документи та програми, які були прийняті в Україні. Наприклад, галузева програма «Сто відсотків» передбачає володіння ІКТ усіма вчителями України, що сприятиме формуванню інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів.

Стрімкий розвиток ІКТ, сучасних засобів і пристроїв, технологій їх використання сприяло створенню інформаційно-освітніх порталів і впровадження в навчальний процес відповідних технологій.

Інформаційно-освітній портал є структурною програмно-телекомунікаційною основою інформаційно-освітнього середовища [2, с. 149].

Інформаційно-освітнє середовище – це інтегроване середовище інформаційно-освітніх ресурсів, програмно-технічних і телекомунікаційних засобів, правил їхньої підтримки, адміністрування і використання, що забезпечують єдині технологічні засоби інформації, інформаційну підтримку і організацію навчального процесу, наукових досліджень, професійне консультування [2, с. 91].

Інформаційно-освітній портал – це портал для одержання навчальної інформації, навчання, створення, передавання, контролю знань і підтвердження досягнутого освітнього цензу [2, с. 149].

Є два типи доступу до інформаційно-освітнього порталу:

- гостьовий – доступ на інформаційно-освітній портал без ідентифікації користувача (без введення логіна і пароля);
- авторизований – доступ на інформаційно-освітній портал із введенням логіна і пароля.

Цілі і задачі інформаційно-освітнього порталу:

- об'єднання інформаційних, технологічних, довідкових, освітніх ресурсів і сервісів, що задіяні в навчальному процесі в єдиний інформаційний простір;
- інтеграція та упорядкування всіх освітніх ресурсів кафедр ВНЗ;
- забезпечення структурованого, уніфікованого доступу до всіх

інформаційно-освітніх ресурсів кафедр ВНЗ;

- підтримка неперервного зростання кваліфікації педагогів;
- формування єдиного інформаційно-освітнього середовища з метою обміну досвідом, накопичення і використання знань;
- оперативне задоволення інформаційних потреб користувачів;
- надання студентам можливостей для самовдосконалення, саморозвитку, самостійного навчання, підвищення кваліфікації та рівня знань;
- оперативний контроль навчального процесу;
- створення персонального віртуального робочого місця для кожного учасника навчального процесу;
- забезпечення ефективності використання накопичених знань;
- високий рівень залучення студентів у процес обміну знаннями.

На рис. 1 наведено зразок Веб-сторінки інформаційно-освітнього порталу кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті ВДПУ імені Михайла Коцюбинського.

Структура інформаційно-освітнього порталу включає такі розділи:

Загальні відомості:

- абітурієнту;
- програми;
- електронні навчально-методичні комплекси;
- програмно-педагогічні засоби;
- рейтинг членів кафедри;
- електронна газета.

Інформація про кафедру:

- наукові працівники;
- матеріально-технічна база;
- планування роботи;
- фотогалерея;
- сторінка профспілкового бюро;
- плани та матеріали виховної та позаурочної роботи.

Діяльність кафедри:

- тематика та матеріали виступів, доповідей та методичних семінарів;
- участь у всеукраїнських та міжнародних конкурсах;
- співпраця з вітчизняними навчальними закладами;
- співпраця з зарубіжними навчальними закладами;
- відкриті заняття викладачів кафедри;
- видавнича діяльність.

Навчальна робота:

- впровадження Болонської декларації в навчальний процес;
- державна атестація освітньо-кваліфікаційних працівників;
- підготовка до екзаменів;
- дипломні і курсові роботи;

- експериментальна робота кафедри;
- Інтел-проекти за програмою «Навчання для майбутнього»;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- педагогічна практика студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»;
- науково-педагогічна практика студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

Центральне місце на Веб-сторінці інформаційно-освітнього порталу відведене для розміщення наступних матеріалів:

- законодавчі акти щодо вивчення ІКТ;
- оголошення;
- новини кафедри.

Двохсторонній зв'язок здійснюється за допомогою електронної пошти, Skype та блогу.

Обов'язковою умовою функціонування порталу є розробка та використання єдиної системи навігації в цьому просторі.

Інформаційно-освітній портал кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті ВДПУ імені Михайла Коцюбинського дозволяє:

- створити єдиний портал кафедри;
- об'єднує всі електронні освітні ресурси в межах єдиного порталу;
- організувати каталог Інтернет-ресурсів;
- структурувати і систематизувати навчальну, наукову, виховну інформацію;
- адаптувати всю необхідну інформацію до вимог ВНЗ.

Розвиток мережевих технологій Веб 2.0 як і їх продовження Веб 3.0 (перша передбачає створення контенту звичайними користувачами Інтернет-ресурсу, а інша – створення контенту професіоналами) важливого значення набувають не просто інформаційні сайти для магістрів, а й ресурси, в яких здійснювалися і соціальні функції [3, с. 54].

Створення ІОС на основі інформаційно-освітнього порталу ВНЗ є основою впровадження ІКТ в освіту взагалі й окремо в кожному навчальному закладі, що є особливо актуальним в умовах інформаційного суспільства. Проте це, в свою чергу, вимагає масового освоєння ІКТ, відповідної матеріально-технічної бази, підготовлених педагогів, необхідного програмно-педагогічного забезпечення.

З іншого боку, забезпечується: безперервна освіта (самих викладачів); відкрита освіта; гарантований результат навчання та ін.

Виходячи з вищезазначеного, особливо загострюється та актуалізується питання підготовки майбутніх педагогів ІКТ, що повинно мати безперервний характер:

- під час навчання в педагогічних ВНЗ;
- під час курсів підвищення кваліфікації в Інститутах післядипломної педагогічної освіти;

- шляхом самоосвіти;
- шляхом проведення курсів окремими потужними ІТ-корпораціями тощо.

Побудова і використання інформаційно-освітнього порталу ВНЗ створює реальні можливості здійснення відкритої освіти.

Для прикладу наведемо Веб-сторінку навчання майбутніх педагогів за програмою Інтел «Навчання для майбутнього» (рис. 2) в межах вивчення дисципліни «Методика застосування комп'ютерної техніки для викладання загальноосвітніх дисциплін», що вивчається студентами всіх спеціальностей ВДПУ (рис. 3). Вивчення цієї дисципліни передбачає інтеграцію знань студентів з фахових дисциплін, методик їх викладання та ІКТ.

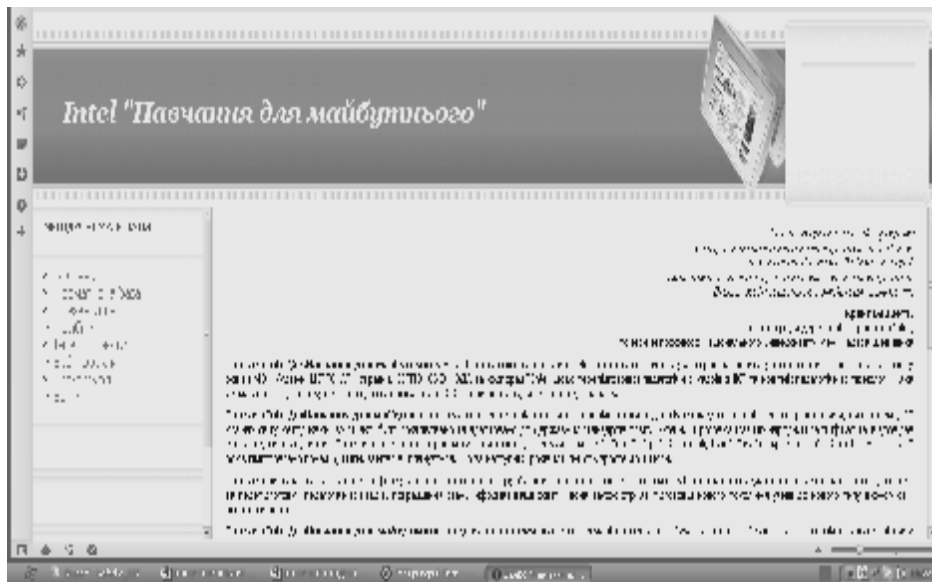

Рис. 2. Веб-сторінка навчання майбутніх педагогів за програмою Інтел «Навчання для майбутнього»

Оволодіння дисципліною «Методика застосування комп'ютерної техніки для викладання загальноосвітніх дисциплін» передбачає інтеграцію та систематизацію знань студентів, що були одержані під час навчання ІКТ за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр»; створення текстових документів; таблиць, малюнків, діаграм, презентацій; використовуючи: Інтернет-технології, локальні мережі, бази даних; здійснення: анкетування, діагностування, тестування, пошуку необхідної інформації в мережі Інтернет; розроблення та використання електронних продуктів і ін.

На Веб-сторінці Інтел «Навчання для майбутнього» розміщені навчальні матеріали, презентації, навчальні електронні посібники з проектної діяльності, що надає можливість студентам самостійно

оволодівати даним курсом, підвищувати свій фаховий рівень та рівень оволодіння ІКТ. Окрім цього на Веб-сторінці розміщені Інтел-проекти, починаючи з 2008 р., що були виконані студентами ВДПУ, Веб-проекти та Веб-ресурси, відповідні матеріали конкурсів на кращий проект.

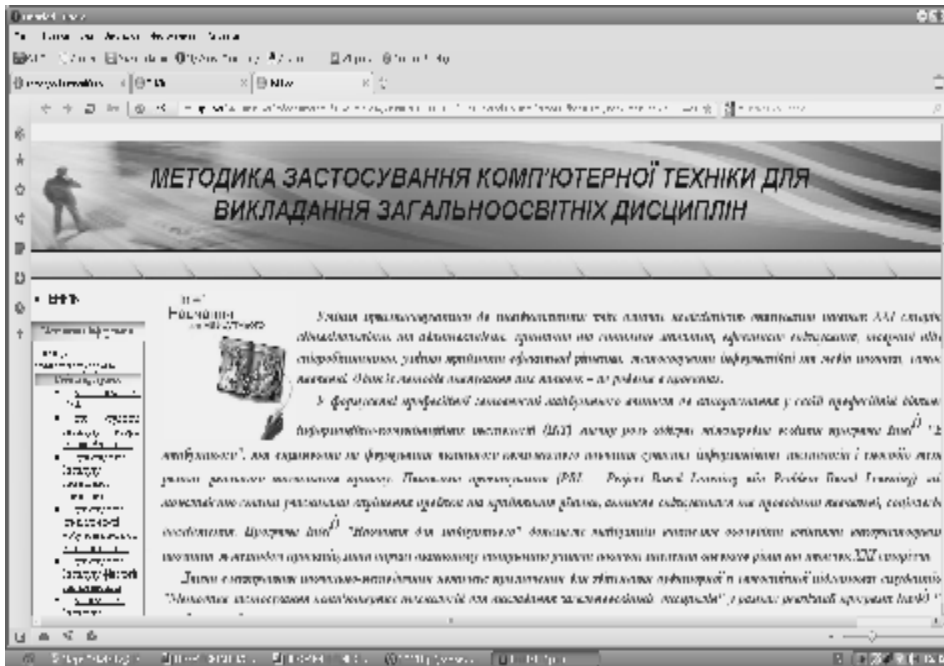

Рис. 3. Веб-сторінка дисципліни «Методика застосування комп'ютерної техніки для викладання загальноосвітніх дисциплін»

Розміщення на інформаційно-освітньому порталі та використання в навчальному процесі ЕНМК з усіх дисциплін, викладання яких забезпечують викладачі кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті ВДПУ надає можливість кожному студенту навчатися за власною траєкторією в будь-який час. Для зворотного зв'язку студентами використовуються електронна пошта, блог, скайп.

ЕНМК має таку структуру:

- анотація;
- навчальна програма;
- робочі програми за спеціалізаціями;
- електронний підручник Інтел «Навчання для майбутнього»;
- література;
- матеріали лекцій;
- інструкції до лабораторних робіт;
- критерії оцінювання студентів;
- завдання для самостійної роботи;
- контрольні запитання;

- перелік тем для дослідження;
- ресурси Інтернет;
- відеоматеріали;
- робочі бланки та шаблони;
- студентські роботи за 2010–2011 н. р.

Розміщені навчальні матеріали, тести, матеріали для самостійної роботи дозволяють студентам одержувати необхідну навчальну інформацію, за необхідністю оволодівати знаннями, самостійно здійснювати контроль за рівнем своїх досягнень, а кращі виконані проекти є взірцем реалізації проектної діяльності в навчальному процесі.

Таким чином, використання та створення власних інформаційних продуктів наповнює ІОС, сприяє поширенню інформації, а її вдосконалення сприяє підвищенню якості знань майбутніх педагогів.

Реалізація можливостей технічних, програмних засобів ІКТ дозволяє забезпечити управління інформаційними потоками, спілкуючись зі студентами в мовному середовищі, здійснювати розпізнавання образів і ситуацій, їх класифікацію; ефективно навчатися логіці доказів; накопичувати і використовувати знання; організовувати різноманітні форми діяльності з самостійного вилучення і подання знань; здійснювати самостійні «мікровідкриття» досліджуваної закономірності.

Все вищезазначене сприяє розвитку інтелектуального потенціалу студентів, їхньої освіченості та фахового рівня.

Висновок. Створення і використання в навчальному процесі ВНЗ інформаційно-освітнього порталу сприяє логічному упорядкуванню інформації, її систематизації і структуруванню, що дозволяє здійснювати навчальний процес у відкритому інформаційно-освітньому середовищі.

Розміщена інформація на інформаційно-освітньому порталі надає можливість її використання в організації та управлінні навчальним процесом ВНЗ.

Використання порталних технологій в освіті створює реальну можливість здійснювати навчальний процес на якісно новому рівні, сприяє інтеграції традиційної системи навчання з новими технологіями, використовуючи багаточисельні канали передавання інформації, способи засвоєння нових знань, забезпечення і розширення ролі самостійного навчання, всебічного використання додаткових освітніх ресурсів.

Список використаної літератури

1. Биков В. Ю. Сучасні підходи та принципи побудови порталів / Биков В. Ю., Задорожна Н. Т., Омельченко Т. Г. // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору : зб. наук. праць / за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука / Інститут засобів навчання АПН України. – К. : Атіка, 2004. – С. 17-44. **2. Кадемія М. Ю.** Інформаційно-комунікаційні технології навчання : термінологічний словник / М. Ю. Кадемія. – Львів : «СПОЛОМ», 2009. – 260 с. **3. Осадчий В. В.** Інформаційно-комунікаційні технології у професійній підготовці

магістрів – майбутніх учителів / В. В. Осадчий // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – № 3. – 2010. – С. 52–55.

Кадемія М. Ю. Використання порталних технологій у підготовці майбутнього педагога

Розглянута проблема використання інформаційно-освітнього порталу та інформаційно-освітнього середовища у фаховій підготовці майбутніх педагогів, а також у здійсненні наукової роботи студентів, розвитку їхніх інтелектуальних здібностей.

Ключові слова: Веб-сайт, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційно-освітній портал, інформаційно-освітнє середовище, професійна підготовка.

Кадемия М. Е. использование порталных технологий в подготовке будущего педагога

Рассмотрена проблема использования информационно-образовательного портала, а также информационно-образовательной среды в профессиональной подготовке будущих педагогов, а также осуществление научной работы студентов, развития их интеллектуальных способностей.

Ключевые слова: Веб-сайт, информационно-коммуникационные технологии, информационно-образовательный портал, информационно-образовательная среда, профессиональная подготовка.

Kademia M. Ye. Using Portal Technology in the Preparation of Future Teachers

The problem of usage of informational educational portal and informational educational environment in future teachers' professional training, students' scientific research and development of their intellectual abilities have been considered in the article.

Key words: Web-site, information communication technologies, informational educational portal, informational educational environment, professional training.

Стаття надійшла до редакції 07.09.2012 р.

Прийнято до друку 28.09.2012 р.